

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Кафедра методики викладання мистецьких дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
М.Б. Боднар
« 30 » серпня 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА:

ПЛЕНЕР

галузь знань 01 Освіта
спеціальність 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
освітньо-професійна програма бакалавра

Кременець – 2016 рік

Робоча програма «**Навчальна практика: пленер**» для студентів, які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Кременець, 2016 р. – 18 с.

Розробник:

Удін Євген Тимофійович – заслужений художник України, старший викладач кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри методики викладання мистецьких дисциплін
Протокол № 1 від «29» серпня 2016 р.

Завідувач кафедрою методики викладання мистецьких дисциплін

«30» серпня 2016 р.

 О. Н. Дем'янчук

Вступ

Анотація. Програма «Навчально-творчої практики. Пленер» призначена для здобувачів вищої освіти першого та другого року навчання, формує вміння знаходити композиційне рішення пейзажу засобами кольору, що передають опрацювання студентами знань та вмінь живописного зображення пейзажу на засадах світло-повітряної перспективи.

Ключові слова: живописне зображення, акварель, гризайль, колірна гама, колірні співвідношення, натюрморт, нюанс, пейзаж, повітряна перспектива, пропорції, форми.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 8	Галузь 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)	Нормативна	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1	2
Індивідуальне науково-дослідне завдання: творча робота		Семестр	
		2	4
		Лекції	
		Практичні	
		Лабораторні	
		40	40
		Самостійна робота	
		80	80
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: залік (2,4)	
Тижневих годин для денної форми навчання: 20; 20 самостійної роботи студента – 40; 40	Освітній рівень: бакалавр		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33% - 67%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – є розвиток у студентів творчої уяви і образотворчого мислення; виховання високої художньо-естетичної культури і художнього смаку; вміння вести цілеспрямоване спостереження навколишньої дійсності, творчо відбирати життєві враження і відображати їх у правдивій образній формі; оволодіння професійною майстерністю роботи різними техніками з широким застосуванням її у професійній діяльності, закріплення та поглиблення знань з живопису, рисунку та композиції.

Завдання

Навчальні: формування у студентів системи естетичних цінностей, уявлень про сутність, види та жанри образотворчого мистецтва, особливості художньо-образної мови, засвоєння основних художніх прийомів і закономірностей та відповідної термінології.

Розвивальні: розвиток асоціативно-образного мислення та просторової уяви, пам'яті, фантазії, художнього смаку і творчих здібностей.

Виховні: виховання інтересу, готовності і здатності до творчої діяльності, бажання створювати художні образи, виховання духовних, моральних цінностей, орієнтирів у сфері образотворчого мистецтва, активної життєвої позиції.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- прийоми та виражальні засоби рисунку та живопису;
- просторові властивості кольору;
- основні правила, прийоми та засоби композиції.

вміти:

- використовувати виразні та просторові можливості кольору;
- використовувати в практичній роботі основні правила, прийоми і засоби композиції;
- користуватися різними пластичними матеріалами;
- правильно komponувати зображення на площині;
- дотримуватись поетапності роботи ;
- володіти кольоровими гамами;
- створювати об'єм, передавати простір за допомогою законів повітряної перспективи;
- виділяти композиційний центр, головне, другорядне за допомогою властивостей кольору, відтінків;
- аналізувати твори образотворчого мистецтва з точки зору засвоєних композиційних прийомів.

КОМПЕТЕНЦІЇ

Інтегральна:

- здатність розв'язувати в професійній діяльності або в процесі навчання складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що передбачає застосування теорій та методів науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

Загальні компетенції :

- Знання предметної галузі та розуміння професії
 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
 - Здатність до продуктивного (абстрактного, образного, дискурсивного, креативного) мислення

Фахові компетенції:

- Здатність вільно володіти всім арсеналом засобів образотворчого мистецтва: рисунком, кольором, пластикою, композицією, технікою. Здатність розвивати творчу уяву, образне мислення і художній смак.

- Здатність до розвитку художньо-творчих нахилів і здібностей, оволодіння фаховими знаннями з основ формотворення, поглиблення анатомічних знань, технологіями художніх матеріалів, колористики, композиції, стилізації й здатність використовувати креативний підхід, ефективні шляхи у професійній діяльності.

- Здатність створювати та реалізовувати власні художні задуми, володіти академічними та сучасними техніками, прийомами та методиками живопису; професійно вирішувати, як творчі і педагогічні завдання різного характеру.

Програмні результати навчання

Визначати рівень особистісного і професійного розвитку, моделювати траєкторію особистісного самовдосконалення, виявляти здатність до самоорганізації професійної діяльності, застосовувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних практичних задач.

Уміти характеризувати анатомо-фізіологічні особливості організму школяра у різні вікові періоди, здійснювати профілактику захворювань з врахуванням вікових особливостей учнів, дотримуватись гігієнічних вимог при організації навчально-виховного процесу в школі з метою збереження і укріплення здоров'я, безпеки, дітей та підлітків.

Знати основні положення нормативно-правових актів з безпеки життєдіяльності у професійній діяльності; вміти планувати заходи з профілактики виробничого травматизму і професійної захворюваності, аналізувати та усувати причини нещасних випадків; знати і дотримуватися правил вимог протипожежної безпеки та захисту довкілля, уміти забезпечувати їхнє дотримання учнями, в тому числі з особливими потребами.

Розуміти та відтворювати теоретичні та методичні основи навчання образотворчого мистецтва. Розуміти специфіку предмету у всіх видах навчальної діяльності. Застосовувати отримані знання при вирішенні педагогічних, творчих, навчально-виховних завдань з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.

Вміти послідовно та методично вірно передавати реалістичне зображення навколишнього середовища засобами живопису. Знати структуру, основні закономірності живопису, кольорознавства. Вміти аналізувати форму, дотримуватися кольорової єдності та цілісності живописного зображення. Реалізовувати власні художні задуми у педагогічній практиці.

Використовувати в освітній діяльності теоретичні знання та практичні навички рисунка, відображати навколишнє середовище графічними засобами. Застосовувати методичну послідовність при зображенні та створенні художніх образів. Володіти художніми техніками, демонструвати розвинену творчу уяву, розуміти суть творчого процесу.

Володіти знаннями законів композиції, знати правила, прийоми й засоби. Використовувати для втілення ідеї твору форму, фактуру, пропорції, ритм, контраст, нюанс та інше. Використовувати принципи композиційної побудови творів у реалізації власних творчих задумів. Використовувати набуті знання у педагогічній діяльності.

Володіти знаннями форми і пластики, пропорцій постаті шляхом спостереження та аналізу. Формувати просторове мислення у студентів. Використовувати теоретичні і практичні знання та вміння, оперувати різними технічними прийомами роботи. Розвивати художнє мислення, творчу уяву, зорову пам'ять, художні здібності школярів.

Володіти засобами образотворчого мистецтва: рисунком, кольором, пластикою, композицією, технікою. Розвивати творчу уяву, образне мислення і художній смак. Розуміти механізми створення мистецьких творів та практично застосовувати теоретичні знання в навчально-освітньому процесі.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ Іейзажу

ТЕМА 1. Начерки і етюди листя дерев, трави, інших рослин.

ТЕМА 2. Етюди і зарисовки квітів, трав.

ТЕМА 3. Короткочасні етюди і кольорові начерки характерних предметів (каменів, трав'яного покриву, ґрунту, дерев та ін.).

Порівняльний аналіз особливостей природних форм. Виявлення основних живописно-пластичних властивостей деталей пейзажу.

ТЕМА 4. Етюди і зарисовки деталей рельєфу природного походження (урвища, долини, морський берег та ін.)

ТЕМА 5. Етюди хмар в різні пори дня (зранку, в полудень, ввечері).

ТЕМА 6. Короткочасні етюди нескладних мотивів пейзажу (земля, ліс, небо; берег, вода, небо тощо) при різному освітленні.

Виявлення лінією, тоном і кольором характерних особливостей рельєфу (рівнинного, горбистого тощо). Набуття навиків композиції і зображення великомасштабних об'єктів із врахуванням їх пластики і напрямку сонячних променів по мінливій поверхні.

ТЕМА 7. Етюди лісової рослинності (дерева, кущі).

Вміння бачити і зображати кольором характерні особливості порід лісу (листяні, хвойні, мішані). Виявлення загальної форми лісових об'єктів. Удосконалення практичних навичок у деталізації великих природних форм залежно від відстані до глядача і розміщення композиційного центру.

ТЕМА 8. Етюди і начерки фрагментів пейзажу з відображенням у воді.

ТЕМА 9. Начерки і зарисовки форм тваринного світу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II Стани природи

ТЕМА 10. Короткочасні етюди пейзажу в різних умовах загального освітлення (при різній погоді і в різні пори дня).

Подальше вивчення кольорового ліплення форми предметів в умовах плерного освітлення. Уміння цілісно сприймати об'єкти пейзажу і знаходити кольорові співвідношення у визначеному тоновому і кольоровому масштабі. Передача загального тонального і кольорового стану освітлення, погодних умов, часу дня і року.

ТЕМА 11. Етюд пейзажу з відкритою глибиною простору і нескладним рельєфом місцевості.

Закріплення знань законів лінійної і повітряної перспективи. Тренування у застосуванні зближених за кольором тональних співвідношень у практичній роботі. Засвоєння поняття глибинності кольору. Тональний зв'язок планів у плерному живописі.

ТЕМА 12. Етюд пейзажу з відкритою глибиною простору і введенням тварин.

Закріплення знань законів лінійної і повітряної перспективи.

ТЕМА 13. Серія короткочасних етюдів і начерків пейзажу при різному освітленні і погоді (з натури, по пам'яті, за уявою).

ТЕМА 14. Серія короткочасних етюдів і начерків пейзажу з відкритим простором при різному освітленні і погоді (ранок; перемінне, хмарне освітлення мотиву; захід сонця, сутінки).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Архітектурні мотиви

ТЕМА 15. Етюд екстер'єру (музей, театр та ін.) з яскраво вираженою лінійною і перспективою великих архітектурних об'єктів.

Вивчення взаємозв'язку між лінійною і повітряною перспективою при зображенні архітектурних об'єктів засобами живопису. Правильна побудова ракурсних положень. Побудова кольорового ладу етюду, пропорційного кольоровим відношенням натури.

ТЕМА 16. Короткочасні етюди пейзажу з архітектурою.

Виявлення характерних тональних і кольорових контрастів натури при зображенні архітектурного мотиву у зв'язку із навколишнім ландшафтом. Передача співвідношення архітектурних об'єктів, дерев і великого простору площини землі.

ТЕМА 17. Зарисовки і начерки пам'ятників історії і культури.

Розвиток композиційних навичок виявлення силуетів великих архітектурних мас чи планів. Вдосконалення здатності зорового сприйняття перспективної чіткості і глибини простору в пейзажі. Виявлення в етюді тональної і кольорової єдності пейзажу з великою глибиною простору.

ТЕМА 18. Етюди поясної одягненої фігури людини на пленері.

Визначення тонових співвідношень в різну пору дня, при різному. Оволодіння навичками швидкого підготовчого рисунку в живописі на пленері.

ТЕМА 19. Пейзаж відображенням у воді.

ТЕМА 20. Короткочасні етюди пейзажу з фігурами людей.

Ознайомлення із критеріями відбору типового у навколишній дійсності (зорова переконливість, кольорова єдність і злагодженість, образна виразність). Вміння знаходити в природі стани, характерні для зображуваної пори року.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	Прак	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
І курс												
Модуль 1												
Змістовий модуль I. Деталі пейзажу												
ТЕМА 1. Начерки і етюди листя дерев, трави, інших рослин.	8			2		6						
ТЕМА 2. Етюди і зарисовки квітів, трав..	8			2		6						
ТЕМА 3. Короткочасні етюди і кольорові начерки характерних предметів (каменів, трав'яного покрову, грунту, дерев та ін.).	8			2		6						
ТЕМА 4. Етюди і зарисовки деталей рельєфу природного походження (урвища, долини, морського берега та ін.)	8			2		6						
ТЕМА 5. Етюди хмар в різні пори дня (зранку, в полудень, ввечері).	10			4		6						
ТЕМА 6. Короткочасні етюди нескладних мотивів	10			4		6						

пейзажу (земля, ліс, небо; берег, вода, небо тощо) при різному освітленні.													
ТЕМА 7. Етюди лісової рослинності (дерева, кущі). Вміння бачити і зображати кольором характерні особливості порід лісу (листяні, хвойні, мішані).	10			4		6							
ТЕМА 8. Етюди і начерки фрагментів пейзажу з відображенням у воді.	10			4		6							
ТЕМА 9. Начерки і зарисовки форм тваринного світу.	12			4		8							
Разом за змістовим модулем I	84			28		56							
Змістовий модуль II.													
ТЕМА 10. Короткочасні етюди пейзажу в різних умовах загального освітлення (при різній погоді і в різні пори дня).	12			4		8							
ТЕМА 11. Етюд пейзажу з відкритою глибиною простору і нескладним рельєфом місцевості.	12			4		8							
ТЕМА 12. Етюд пейзажу з відкритою глибиною простору і введенням тварин. Закріплення знань законів лінійної і повітряної	12			4		8							

перспективи.														
Всього за I курс	120			40		80								
II курс														
ТЕМА 13. Серія короткочасних етюдів і начерків пейзажу при різному освітленні і погоді (з натури, по пам'яті, за уявою).	14			4		10								
ТЕМА 14. Серія короткочасних етюдів і начерків пейзажу з відкритим простором при різному освітленні і погоді (ранок; перемінне, хмарне освітлення мотиву; захід сонця, сутінки).	14			4		10								
Разом за змістовим модулем II	28			8		20								
Змістовий модуль III														
ТЕМА 15. Етюд екстер'єру (музей, театр, церква та ін.) з яскраво вираженою лінійною перспективою великих архітектурних об'єктів.	16			6		10								
ТЕМА 16. Короткочасні етюди пейзажу з архітектурою.	14			4		10								
ТЕМА 17. Зарисовки і начерки пам'ятників історії і культури.	14			4		10								
ТЕМА 18. Етюди поясної одягненої фігури людини на пленері.	16			6		10								
ТЕМА 19. Пейзаж з відображенням у	16			6		10								

воді.												
ТЕМА 20. Короткочасні етюди пейзажу з фігурами людей.	16			6		10						
Разом за змістовим модулем III	92			32		60						
Всього за II курс	80			40		80						
Усього годин	240			80		160						

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
I курс		
1	Начерки і етюди листя дерев, трави, інших рослин.	2
2	Етюди і зарисовки квітів, трав.	2
3	Короткочасні етюди і кольорові начерки характерних предметів (каменів, трав'яного покриву, ґрунту, дерев та ін.). Порівняльний аналіз особливостей природних форм. Виявлення основних живописно-пластичних властивостей деталей пейзажу.	2
4	Етюди і зарисовки деталей рельєфу природного походження (урвища, долини, морського берега та ін.).	2
5	Етюди хмар в різні пори дня (зранку, в полудень, ввечері).	4
6	Короткочасні етюди нескладних мотивів пейзажу (земля, ліс, небо; берег, вода, небо тощо) при різному освітленні. Виявлення лінією, тоном і кольором характерних особливостей рельєфу (рівнинного, горбистого тощо). Набуття навиків композиції і зображення великомасштабних об'єктів із врахуванням їх пластики і напрямку сонячних променів по мінливій поверхні.	4
7	Етюди лісової рослинності (дерева, кущі). Вміння бачити і зображати кольором характерні особливості порід лісу (листяні, хвойні, мішані). Виявлення загальної форми лісових об'єктів. Удосконалення практичних навичок у деталізації великих природних форм залежно від відстані до глядача і розміщення композиційного центру.	4
8	Етюди і начерки фрагментів пейзажу з відображенням у воді.	4
9	Начерки і зарисовки форм тваринного світу.	4
10	Короткочасні етюди пейзажу в різних умовах загального освітлення (при різній погоді і в різні пори дня). Подальше вивчення кольорового ліплення форми предметів в умовах плерного освітлення. Уміння цілісно сприймати об'єкти	4

	пейзажу і знаходити кольорові співвідношення у визначеному тоновому і кольоровому масштабі. Передача загального тонального і кольорового стану освітлення, погодних умов, часу дня і року.	
11	Етюд пейзажу з відкритою глибиною простору і нескладним рельєфом місцевості. Закріплення знань законів лінійної і повітряної перспективи. Тренування у застосуванні зближених за кольором тональних співвідношень у практичній роботі. Засвоєння поняття глибинності кольору. Тональний зв'язок планів у пленерному живописі.	4
12	Етюд пейзажу з відкритою глибиною простору і введенням тварин. Закріплення знань законів лінійної і повітряної перспективи.	4
Разом за I курс		40
II курс		
13	Серія короткочасних етюдів і начерків пейзажу при різному освітленні і погоді.	4
14	Серія короткочасних етюдів і начерків пейзажу з відкритим простором при різному освітленні і погоді (ранок; перемінне, хмарне освітлення мотиву; захід сонця, сутінки).	4
15	Етюд екстер'єру (музей, театр, церква та ін.) з яскраво вираженою лінійною перспективою великих архітектурних об'єктів. Вивчення взаємозв'язку між лінійною і повітряною перспективою при зображенні архітектурних об'єктів засобами живопису. Правильна побудова ракурсних положень. Побудова кольорового ладу етюду, пропорційного кольоровим відношенням природи.	6
16	Короткочасні етюди пейзажу з архітектурою. Виявлення характерних тональних і кольорових контрастів природи при зображенні архітектурного мотиву у зв'язку із навколишнім ландшафтом. Передача співвідношення архітектурних об'єктів, дерев і великого простору площини землі.	4
17	Зарисовки і начерки пам'ятників історії і культури. Розвиток композиційних навичок виявлення силуетів великих архітектурних мас чи планів. Вдосконалення здатності зорового сприйняття перспективної чіткості і глибини простору в пейзажі. Виявлення в етюді тональної і кольорової єдності пейзажу з великою глибиною простору.	4
18	Етюди поясної одягненої фігури людини на пленері. Подальше тренування професійних якостей зорового сприйняття (а константного бачення природи у світлоповітряному середовищі). Закріплення методу одночасного порівняння при визначенні великих тональних і кольорових співвідношень.	6
19	Пейзаж з відображенням у воді.	6
20	Короткочасні етюди пейзажу з фігурами людей в русі. Ознайомлення із критеріями відбору типового у навколишній дійсності (зорова переконливість, кольорова єдність і злагодженість, образна виразність). Вміння знаходити в природі стани, характерні	6

	для зображуваної пори року.	
Разом за II курс		40
Разом		80

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Створення пленерного етюду на тему «Польові квіти».	6
2	Створення пленерного етюду лісової рослинності.	6
3	Етюд нескладного мотиву пейзажу (земля, ліс, небо; берег, вода, небо тощо) при ранковому освітленні.	6
4	Етюд нескладного мотиву пейзажу (земля, ліс, небо; берег, вода, небо тощо) при вечірньому освітленні.	6
5	Етюд пейзажу з відображенням у воді.	6
6	Етюд пейзажу при дощовій погоді. Передати кольоровий стан повітряного середовища.	6
7	Етюд пейзажу у сонячну погоду. Передати кольоровий стан повітряного середовища	6
8	Етюд пейзажу в туманну погоду. Передати кольоровий стан повітряного середовища.	6
9	Етюд пейзажу з відкритою глибиною простору і нескладним рельєфом місцевості.	8
10	Етюд пейзажу з відкритою глибиною простору і введенням тварин.	8
11	Етюд пейзажу з відкритою глибиною простору при заході сонця.	8
12	Етюд пейзажу з відкритою глибиною простору при сутінках.	8
Разом за I курс		80
13	Зображення пейзажу з архітектурою у вечірню пору дня.	10
14	різні пори дня (ранок, вечір).	10
15	Зображення пейзажу з архітектурою у похмуру дощову погоду.	10
16	Зображення зимового пейзажу з архітектурою.	10
17	Пейзаж з архітектурою і її відображенням у воді.	10
18	Пейзаж з архітектурою і її відображенням у воді у сонячну погоду.	10
19	Пейзаж з архітектурою і її відображенням у воді у дощову погоду.	10
20	Етюд пейзажу з фігурами людей.	10
Разом за I курс		80
Усього		160

7. Методи навчання.

- наочний (показ картин, способів і прийомів роботи);
- пояснювально-ілюстративний;
- практичний (тренувальні вправи);
- метод формування пізнавального інтересу;
- стимулювання і мотивації;

8. Методи контролю

- практичний;
- самоконтролю;
- поточний;
- підсумковий (екзамен, залік, кафедральний перегляд)

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку I курс

Поточне тестування та самостійна робота												Залік	Сума
Змістовий модуль													
№1						№2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	30	100
5	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

5-6 БАЛИ ставиться, якщо студент засвоїв повний обсяг матеріалу, композиційно і методично вірно правильно розмістив зображення на форматі, дотримався пропорцій, цілісності колірної гами, виявив знання пластичної анатомії передав об'єм та пластику, а також фактуру та матеріал.

3-4 БАЛИ ставиться, якщо студент виконав повний обсяг роботи, але в роботі допущені помилки: невдало композиційне розміщення зображення на аркуші або є порушення в пропорціях, або в малюнку, недостатньо показано знання пластичної анатомії або студент недостатньо добре володіє засобами світлотіні і виражальними засобами малюнка.

2 БАЛИ ставиться, якщо студент виконав завдання, але в роботі допустився цілого ряду помилок: невдало розмістив зображення на аркуші, грубо порушив пропорції, допустив анатомічні помилки, відсутній об'єм в зображенні, не передана фактура.

1 БАЛ – ставиться у тому випадку коли студент виконав програму нормативної навчальної дисципліни менше як на 10 % від заданого плану

Приклад для заліку II курс

Поточне тестування та самостійна робота								Залік	Сума
Змістовий модуль									
№2				№3					
T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	30	100
8	8	9	9	9	9	9	9		

T13, T14 ... T20 – теми змістових модулів.

8-9 БАЛИ ставиться, якщо студент засвоїв повний обсяг матеріалу, композиційно і методично вірно правильно розмістив зображення на форматі, дотримався пропорцій, цілісності колірної гами, виявив знання пластичної анатомії передав об'єм та пластику, а також фактуру та матеріал.

6-7 БАЛИ ставиться, якщо студент виконав повний обсяг роботи, але в роботі допущені помилки: невдало композиційне розміщення зображення на аркуші або є порушення в пропорціях, або в малюнку, недостатньо показано знання пластичної анатомії або студент недостатньо добре володіє засобами світлотіні і виразними засобами малюнка.

3-5 БАЛИ ставиться, якщо студент виконав завдання, але в роботі допустився цілого ряду помилок: невдало розмістив зображення на аркуші, грубо порушив пропорції, допустив анатомічні помилки, відсутній об'єм в зображенні, не передана фактура.

1-2 БАЛИ – ставиться у тому випадку коли студент виконав програму нормативної навчальної дисципліни менше як на 10 % від заданого плану

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

- методичні вказівки до проведення практики;
- ілюстративний матеріал,
- інструкційні картки, критерії оцінювання, рекомендована література
- навч.таблиці

11. Рекомендована література

Базова

1. Шалаєва Г. П. Вчимося малювати : посібник. Київ : Країна мрій, 2008. 224 с.
2. Балбус Т. А. Композиція : навч.-метод. посібник для студентів педколеджу. Тернопіль : Вектор, 2015. 363 с.
3. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти : навч. посібник для студентів ВНЗ. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Вища школа, 2002. 190 с.
4. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення : навч. посібник для ВНЗ 1-2 рівня акредитації. Тернопіль : Підручники і посібники, 2009. 111 с.
5. Живопись: учеб. пособие для студентов ВУЗ / Н. П. Бесчастнов, В. Я. Кулаков И. Н. Стор и др. Москва : ВЛАДОС, 2010. 224 с. (Изобразительное искусство).

Допоміжна

6. Бирч Л. Как рисовать масляными красками : Пошаговое руководство для начинающих. Москва : Астрель; АСТ, 2002. 96 с Валери В. Натюрморт: пособие по рисованию. Москва: ЭКСМО, 2002. 64 с.
7. Веселкові барви на уроках образотворчого мистецтва: (на допомогу педагогічним працівникам загальноосвітніх та позашкільних закладів освіти). Харків : Ранок, 2005. 112 с.
8. Елисеев М. А. Материалы, оборудование, техника живописи и графики Москва : АСТ; Астрель, 2002. 176 с.
9. Живопись: учеб. пособие для студентов ВУЗ / Н. П. Бесчастнов, В. Я. Кулаков И. Н. Стор и др. Москва : ВЛАДОС, 2003. 224 с.
10. Живопись: учеб. пособие для студентов ВУЗ / Н. П. Бесчастнов, В. Я. Кулаков И. Н. Стор и др. Москва : ВЛАДОС, 2010. 224 с. (Изобразительное искусство).
11. Иванова О. Акварель: практические советы. Москва: АСТ; Астрель, 2002. 93 с.
12. Крошо Э. Как рисовать. Акварель : Пошаговое руководство для начинающих Москва: Астрель; АСТ, 2002. 96 с.
13. Морозов Е. М. Живопись и рисунок гуашью. Самоучитель: пособие для худ. самообразования. Москва : Эксмо, 2006. 72 с.
14. Никодеми Г. Б. Масляная живопись: общие сведения, материалы, техника: практическое пособие. Москва : ЭКСМО, 2004. 144 с.
15. Никодеми Г. Б. Техника живописи: инструменты, материалы, методы : практические советы. Москвв : ЭКСМО-Пресс, 2002. 144 с.
16. Никодеми Г.-Б. Рисунок. Акварель и темпера. Москва : КСМО-Пресс, 2002. 112 с.
17. Ньютон У. Акварельная живопись. Москва: Кристина & К, 2002. 48 с.
18. Полное руководство по рисованию / гл. ред. С.С.Скляр. Харьков-Белгород : Клуб семейного досуга, 2009. 255 с.
19. Прищенко С. В. Кольорознавство : навч. посібник для студентів ВНЗ. К. : Альтерпрес, 2010. 351 с.
20. Прокофьев Н. И. Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов : учеб. пособие для студентов вузов. Москва : ВЛАДОС, 2010. 158 с. .
21. Шашков, Ю. П. Живопись и ее средства : учеб. пособие для студентов ВУЗов / Ю. П. Шашков. Москва : Академический Проект, 2010. 127 с. (Gaudeamus).
22. Шестобуз О. С. Кольорознавство: навч.-метод. Посібник. Чернівці : ЧНУ, 2011. 140 с.

12. Інформаційні ресурси ПЕЙЗАЖ

1. <http://gigart.ru/gj/painting/4201-zhivopis-pejjazhi-khudozhnik-romanov-roman.html>
2. <http://artrealizm.narod.ru/>
3. <http://ivan.at.ua/news/2008-06-03-263>
4. <http://vikaart.com/landscape.html>
4. <http://portretphoto.ru/a11471-zhanr-zhivopisi-pejzazh.html>
6. http://www.liveinternet.ru/users/an_uska/post105533489/
7. <http://mirknig.org.ua/peyz.html>
8. <http://poglyad.com/blog-21/post-270>
9. <http://leonardodali.livejournal.com/18131.html>
10. <http://artlovers.narod.ru/gallery1.htm>
11. <http://dnevnik.bigmir.net/article/800377/>
12. <http://photo.i.ua/user/1212099/188517/4757259/>
13. <http://culture.unian.net/ukr/detail/188269>
14. <http://www.malyar.com.ua/ua/painting-naturmort/435.html>
15. <http://www.ex.ua/view/16733875>
16. <http://platfor.ma/organizers/4e01ccbe0fa0c/>
17. http://kntu.net.ua/index.php/kaf_design/Kafedra-Dizajn/Galereya/Pereglyadi-disciplini/Risunok-ta-zhivopis
18. <http://www.wikipaintings.org/uk/henryk-siemiradzki>